

บทที่ 5

ผลการวิจัยและการพิสูจน์สมมติฐาน

งานวิจัยเรื่องเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การติดต่อทางวัฒนธรรมและกระบวนการผสมผสานทางวัฒนธรรมในชุมชนมอญ ตำบลทรงคะนอง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีสมมติฐานหลักในการศึกษา 2 ข้อ คือ ปัจจัยภายในช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีสมมติฐานย่อยดังนี้

1. ผู้นำทางการเมืองช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
2. ผู้นำทางศาสนาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
3. ผู้นำทางการศึกษาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
4. ผู้นำทางเศรษฐกิจช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
5. ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ปัจจัยภายนอก ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมีข้อสมมติฐานย่อยดังนี้

1. ความทันสมัยทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
2. การเป็นเมืองทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
3. การเป็นอุตสาหกรรมทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

5. สื่อสารมวลชนทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ผลวิจัยได้พิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

ข้อ 1 ปัจจัยภายในช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม และมีข้อสมมติฐานย่อย 5 ข้อ ดังนี้

สมมติฐานข้อ 1.1 คือ ผู้นำทางการเมืองช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้นำทางการเมือง หมายถึง ผู้ได้รับเลือกในตำแหน่งดังต่อไปนี้ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งผู้ที่ไม่ได้รับการเลือกตั้ง แต่ได้รับการยอมรับจากชาวบ้าน ซึ่งในชุมชนมอญแห่งนี้มีแต่กำนัน และผู้ใหญ่บ้านอีก 2 คน มีบทบาทช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 61 ผู้นำทางการเมืองกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางการเมือง	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
ภาษาพูด	4.17	0
ภาษาเขียน	0	4.17
การเล่นสบ้า(บ่อน)	2.78	1.38
ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์	2.78	1.38
ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง	4.17	0
ประเพณีแห่หงส์-ธงตะขาบ	4.17	0
ประเพณีทำบุญกลางบ้าน	2.78	1.38
ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์	2.78	1.38
ประเพณีการบวช	1.39	2.78
ประเพณีการเกิด	0	4.17
ประเพณีการแต่งงาน	2.78	1.38
โลงศพ	0	4.17
ทะนยมอญ	1.38	2.78
รำมอญ	0	4.17
วงปี่พาทย์มอญ	0	4.17
การแต่งกาย	4.17	0
วันเข้าพรรษา	4.17	0
วันออกพรรษา	4.17	0
วันมาฆบูชา	4.17	0

ตารางที่ 61 (ต่อ)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางการเมือง	
	ช่วย (%)	ไม่ช่วย (%)
วันวิสาขบูชา	4.17	0
วันอาสาฬหบูชา	4.17	0
วันพระ	1.38	2.78
ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	4.17	0
การนับถือผี	1.38	2.78
รวม	61.13	38.87

ผู้นำทางการเมืองในชุมชนมอญในปัจจุบันมาจากการเลือกตั้ง อันได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เท่านั้น เนื่องจากสภาพหมู่บ้านซึ่งต่างคนต่างไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ทำให้ความสนใจทางการเมืองมีน้อย แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ให้สัมภาษณ์ว่าไปเลือกตั้งทุกครั้ง กำนันและผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ช่วยเหลือชาวบ้าน รวมทั้งในบางครั้งได้รับคำสั่งจากราชการให้ช่วยเหลือในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ ซึ่งชาวบ้านในหมู่บ้านได้ให้ความร่วมมือทั้งด้านกำลังกาย เงิน สถานที่จัดงาน และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ ส่วนทางราชการได้ช่วยเหลือด้านเงิน และเจ้าหน้าที่ในการประสานงาน รวมถึงการอำนวยความสะดวกในการจัดงานรวมทั้งการรักษาความปลอดภัย

ผู้นำทางการเมืองมีส่วนช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ใน เรื่องของภาษาพูดคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากพวกเขาพูดภาษามอญกับคนภายในหมู่บ้านเมื่อได้พบปะกัน และพูดภาษาไทยกับคนที่พูดภาษามอญไม่ได้เท่านั้น กำนันกล่าวว่าเด็กสนใจภาษาอังกฤษมากกว่าภาษามอญ เนื่องจากเรียนภาษามอญไปก็ไม่ได้ประโยชน์เหมือนกับการเรียนภาษาอังกฤษ ส่วนในด้านการแต่งกายจะแต่งกายตามประเพณีมอญคิดเป็น 4.17 เปอร์เซ็นต์ เมื่อมีการจัดงานประเพณีในโอกาสต่าง ๆ เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ชาวบ้านและยังช่วยเหลือหาเสื้อผ้าเครื่องประดับมาให้ชาวบ้านแต่งกายในงานประเพณี สำหรับงานประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง กำนันและผู้ใหญ่บ้านทั้ง 2 คน คิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ช่วยเหลือในการจัดหาปลา นกกระดาศสี นอกนั้นยังจัดหาคนภายในหมู่บ้าน และนักเรียนจากโรงเรียนวัดคันลัด โรงเรียนอานวยวิทย์ รวมทั้งอุปกรณ์ เช่น กรงนก โหลใส่ปลา ร่ม ชุดที่จะต้องแต่งกายในชบวน เงินสนับสนุนจากชาวบ้านในงานสงกรานต์นั้น กำนันกล่าวว่าหาเงินสนับสนุนการจัดงานได้จากร้านค้า โรงงานอุตสาหกรรมต่าง ๆ เนื่องจากทางราชการให้เงินสนับสนุนน้อยมาก และทางราชการในงานประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ ซึ่งจะจัดพร้อมกับงานประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง ผู้นำทางการเมืองได้เข้าร่วมอยู่ในชบวน หรือบางปีจะให้บุคคลในครอบครัวมาเข้าชบวนแทน รวมทั้งได้ช่วยเหลือในการจัดหารถยนต์สำหรับวางตัวหงส์พร้อมกับสาวงามจำนวน 4 คน ซึ่งรถยนต์ที่ใช้จะเป็นรถปิคอัพของชาวบ้านในหมู่บ้านทรงคะนอง โดยได้รับการตกแต่งขณะที่จอดเตรียมงานอยู่ภายในวัดคันลัดประมาณ 3-4 วัน ก่อนงานจะเริ่มขึ้นและกำนันกล่าวว่าโรงเรียนอานวยวิทย์มีส่วนช่วยในการจัดงานเป็นประจำปี ในเรื่องของชงตะขาบจัดทำขึ้นโดยใช้กระดาศสีและเชือก เมื่อเสร็จจากชบวนพิธีจะนำชงตะขาบไปแขวนที่เสาหงส์ของวัดคันลัด ในเรื่องของประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง ผู้นำทางการเมืองคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ได้เข้ามาร่วมในการเชิญชวนชาวบ้านในหมู่บ้านมาร่วมงาน และติดประกาศแจ้งกำหนดการในวันงานรวมทั้งมาช่วยจัดงานที่วัดคันลัดตั้งแต่เช้า ส่วนวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันวิสาขบูชา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา ซึ่งเป็นวันที่ชาวบ้านมาร่วมงาน

ประเพณีเป็นจำนวนมาก เนื่องจากเป็นวันสำคัญทางศาสนา ผู้นำทางการเมือง คิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ จะช่วยดูแลในด้านการจัดเตรียมงาน ในด้าน อุปกรณ์เครื่องใช้ จำนวนบุคลากรที่จะเข้ามาช่วยเหลืองาน รวมทั้งดูแลความปลอดภัยภายในงานตลอดเวลา กำนันได้กล่าวว่าในงานวันสำคัญทางศาสนา ชาวบ้านได้มาร่วมงานในจำนวนน้อยกว่าในอดีต แต่ชาวบ้านบางส่วนได้พยายาม พายบุตรหลานมาในงานดังกล่าว เพื่อปลุกฝังให้เด็กรุ่นใหม่นิยมการทำบุญและร่วม งานวันสำคัญทางศาสนาสืบต่อไป ส่วนผู้ใหญ่บ้านท่านหนึ่ง ซึ่งมีหน้าที่เป็นคนดูแล การเผาศพและงานศพของวัดคันลัดได้กล่าวว่า การจัดหาอาหารมาทำบุญในงาน วันสำคัญทางศาสนาได้จำนวนชนิดและปริมาณมากกว่าในอดีต แต่จำนวนคนร่วม งานลดลง

ถึงแม้ว่าผู้นำทางการเมืองจะช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมอญ หลายด้าน แต่มีบางด้านที่ไม่ได้ทำได้แก่ภาษาเขียนนั้น ผู้นำทางการเมืองคิดเป็น จำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งบรรดาผู้นำทางการเมืองกล่าวว่าในปัจจุบัน เด็ก ไม่สนใจภาษามอญ ในด้านภาษาเขียนชาวบ้านนิยมเขียนภาษาไทยมากกว่าภาษา มอญ สำหรับประเพณีการเกิดนั้นผู้นำทางการเมืองไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมคิดเป็น จำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ เนื่องจากชาวบ้านนิยมคลอดบุตรที่โรงพยาบาล จึง ไม่ได้ประกอบพิธีกรรมใด ๆ เกี่ยวกับประเพณีการเกิด โลงศพของชาวบ้านนั้น ผู้นำทางการเมืองคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ไม่ได้เข้าไปเกี่ยวข้องกับ การจัดงานศพโดยจะเข้าไปร่วมไปงานศพในฐานะแขก ผู้ใหญ่บ้านกล่าวว่าการ จัดหาโลงศพเป็นเรื่องของเจ้าภาพ และเจ้าภาพบางคนไม่ต้องการใช้โลงศพ แบบมอญ เพราะต้องรอคิวการสร้างโลงเป็นเวลานาน เนื่องจากหาช่างทำโลง ศพได้ยาก สำหรับร่ำมอญในปัจจุบันนั้นผู้นำทางการเมืองคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ กล่าวว่าจะต้องไปจ้างจากจังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร ซึ่ง ชาวบ้านบางคนอาจจะจ้างมาในงานศพบ้าง แต่ในหมู่บ้านไม่มีใครสามารถร่ำ มอญได้อีกแล้ว รวมทั้งเรื่องของวงปี่พาทย์มอญนั้น ผู้นำทางการเมืองกล่าวว่า มี คนเล่นเครื่องดนตรีในวงปี่พาทย์มอญได้น้อยคน และยังไม่มีการจัดตั้งวงปี่พาทย์

มอญขึ้นในหมู่บ้าน ทำให้เมื่อมีการจัดงานจะต้องไปจ้างจากจังหวัดปทุมธานี จังหวัดสมุทรสาคร แทนจากข้อมูลในตารางที่ 61 ผู้นำทางการเมืองช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมร้อยละ 61.13 สรุปได้ว่าผู้นำทางการเมืองไม่ช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดังนั้นจึงไม่เป็นตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1.2 คือ ผู้นำทางศาสนาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้นำทางศาสนา หมายถึงเจ้าอาวาสของวัดมอญ รวมทั้งผู้ที่ได้รับการยอมรับว่ามีความรู้ทางด้านศาสนาของมอญ ซึ่งในชุมชนนี้ เจ้าอาวาสวัดคันลัด คุณลุง จำนวน 4 คน รวม 5 คน เป็นบุคคลที่ชาวบ้านยอมรับว่ามีความรู้ทางด้านศาสนามากกว่าบุคคลอื่น ๆ ในหมู่บ้าน ซึ่งมีบทบาทในการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 62 ผู้นำทางศาสนากับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางศาสนา	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
ภาษาพูด	4.17	0
ภาษาเขียน	1.67	2.50
การเล่นส่บ้า(บ่อน)	0.82	3.33
ประเพณีสังข้าวสงกรานต์	4.17	0
ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง	4.17	0
ประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ	4.17	0
ประเพณีทำบุญกลางบ้าน	4.17	0
ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์	2.50	1.67
ประเพณีการบวช	2.50	1.67
ประเพณีการเกิด	0	4.17
ประเพณีการแต่งงาน	4.17	0
โลงศพ	0	4.17
ทะแยมอญ	0	4.17
รำมอญ	4.17	0
วงปี่พาทย์มอญ	4.17	0
การแต่งกาย	3.33	0.82
วันเข้าพรรษา	4.17	0
วันออกพรรษา	4.17	0
วันมาฆบูชา	4.17	0

ตารางที่ 62 (ต่อ)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางศาสนา	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
วันวิสาขบูชา	4.17	0
วันอาสาฬหบูชา	4.17	0
วันพระ	3.33	0.82
ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	4.17	0
การนับถือผี	3.33	0.82
รวม	75.86	24.14

ผู้นำทางศาสนาในชุมชนมอญในปัจจุบันได้แก่เจ้าอาวาสวัดคันลัด และคุณลุง 3 คน ซึ่งเป็นผู้สูงอายุในหมู่บ้านแต่มาวัดทุกวัน และช่วยงานประเพณีทุกครั้งที่จัดขึ้น ส่วนอีกคนช่วยงานที่วัดบางครั้ง เฉพาะในวันหยุดราชการและช่วยงานประเพณีทุกครั้ง ชาวบ้านส่วนใหญ่ถ้ามีปัญหาในด้านศาสนาโดยเฉพาะความรู้ทางธรรมะมักจะมาสอบถามผู้นำทางศาสนา รวมทั้งเชิญท่านทั้งหลายไปร่วมงานบุญ งานประเพณีต่าง ๆ ที่จัดขึ้นทุกครั้ง โดยที่ผู้นำทางศาสนาช่วยด้านร่างกาย วัสดุอุปกรณ์ เงิน และได้เชิญชวนชาวบ้านให้ไปร่วมงานประเพณีต่าง ๆ ทุกครั้ง

ผู้นำทางศาสนามีส่วนช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในเรื่องภาษาพูด เนื่องจากผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้พยายามพูดคุยและสอนภาษามอญโดยเฉพาะภาษาพูดแก่ชาวบ้านที่สนใจ และได้พูดคุยให้ความรู้ทางด้านภาษามอญกับทุกคนที่สนใจด้านภาษาตลอดเรื่อยมา

ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์นั้นผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ให้ความรู้ในด้านการจัดเตรียมอุปกรณ์ อาหารที่จัดขึ้นในงานและตรวจตราความเรียบร้อยก่อนการนำอาหารที่จัดเตรียมไว้ไปถวายตามวัดต่าง ๆ ผู้นำทางศาสนา กล่าวว่าปัจจุบันหาบ้านที่ช่วยงานนี้ได้ยาก ประเพณีแห่งส-ชงตะขาบนั้น ผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้เข้าไปช่วยดูแลตั้งแต่การเอื้อเพื่อให้สถานที่จัดเตรียมการตกแต่งรถบิคัฟ การจัดทำชงตะขาบ ภายในวัดคันลัด รวมทั้งให้ความรู้และตรวจความเรียบร้อยของการจัดเตรียมงานตลอดจนเข้าไปร่วมงานในช่วงแรก ๆ ของงาน ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนกันนั้น ผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ และกล่าวว่าหากคนเข้าร่วมชบวนได้จำนวนน้อยลงกว่าในอดีต ช่วยในด้านการจัดหาบุตรหลานเข้าร่วมชบวนแห่ปลา-ปล่อยนกัน และจัดเตรียมเครื่องแต่งกายให้แก่บุคคลเหล่านี้ ประเพณีทำบุญกลางบ้านนั้นผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นพระได้เข้าร่วมงานในด้านฝ่ายสงฆ์และแนะนำวิธีการจัดงานที่ถูกต้องแก่ชาวบ้าน และส่วนในด้านฆราวาสได้ช่วยในด้านการประกอบอาหาร การจัดเตรียมเครื่องใช้ในงาน การนัดหมายชาวบ้านในหมู่บ้าน ประเพณีการแต่งงานนั้นผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ และกล่าวว่าคู่บ่าวสาวนิยมจัดงานในรูปแบบที่เรียบง่ายกว่าในอดีต แนะนำวิธีการจัดงาน การแต่งกายของคู่บ่าวสาว การจัดเตรียมของขวัญให้ผู้ใหญ่ ประเพณีการตักบาตรน้ำผึ้งนั้น ผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้บอกกล่าวกำหนดงานแก่ชาวบ้าน และพระในวัดคันลัด เพื่อที่จะได้เตรียมจัดหาน้ำผึ้ง ผ้าขนหนูที่ใช้รองบาตรพระการจัดเตรียมอาหารถวายพระ และเมื่อถึงวันงานเดินทางไปยังวัดเพื่อสวดมนต์ตอนเช้า รวมทั้งดูแลเรื่องความเรียบร้อยของงาน วงปีพาทย์มอญนั้นเมื่อมีงานศพ ผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ช่วยติดต่อหาวงปีพาทย์มอญ

และร่ำมอญ จากจังหวัดปทุมธานีมาร่วมงาน เนื่องจากในหมู่บ้านไม่มีวงปี่พาทย์มอญและร่ำมอญ แต่เจ้าภาพงานศพอยากให้มีการจัด ส่วนในเรื่องของวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา วันอาสาฬหบูชา ผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งเป็นพระได้เข้ามามีบทบาทในการชักชวนชาวบ้านมาทำบุญตักบาตร จัดอาหารถวายพระช่วงเช้า ช่วงเพล การเตรียมของมาทำบุญพระในบางโอกาส การจัดเตรียมพระซึ่งจะมาร่วมงานวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้ การจัดเตรียมเรื่องที่พระเทศน์ให้แก่ชาวบ้านได้ฟัง และกำหนดให้พระซึ่งเทศน์ได้ดีมาช่วยเทศน์ในวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้ สำหรับทั้งผู้นำทางศาสนาซึ่งเป็นฆราวาส ในวันปกติจะมีสวดมนต์เช้า เย็นอยู่เป็นประจำ แต่ในวันสำคัญทางศาสนาพวกเขาจะชักชวนบุคคลในครอบครัว และชาวบ้านในหมู่บ้านให้มาทำบุญที่วัด เมื่องานเริ่มขึ้นนั้นพวกเขาจะทำหน้าที่ดูแลพระอาราธนาศีลจากพระ ช่วยในการจัดเตรียมอาหารถวายพระ ดูแลสิ่งของที่ถวายพระและวัดในโอกาสต่างๆ ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย จนเสร็จสิ้นพิธีการของงานทุกครั้ง

ถึงแม้ว่าผู้นำทางศาสนาจะช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมอญหลายด้าน แต่มีบางด้านที่ไม่ได้ทำได้แก่ ประเพณีการเกิด ซึ่งผู้นำทางศาสนาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ กล่าวว่าเป็นเรื่องของครอบครัวชาวมอญ ในปัจจุบันนิยมคลอดบุตรที่โรงพยาบาลของรัฐบาล และเอกชน จึงไม่มีการประกอบพิธีการเกิดอีกต่อไป จากข้อมูลในตารางที่ 62 ผู้นำทางศาสนาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ร้อยละ 75.80 สรุปได้ว่าผู้นำทางศาสนาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นจึงเป็นไปตามสมมติฐาน

สมมติฐานข้อ 1.3 คือ ผู้นำทางการศึกษาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้นำทางการศึกษา หมายถึงบุคคลในหมู่บ้านที่มีการศึกษา หรือบุคคลที่ได้รับการยอมรับความรอบรู้เรื่องต่าง ๆ ซึ่งในชุมชนมอญแห่งนี้ประกอบด้วย บุคคลอาชีพครู อาจารย์ จำนวน 3 ท่านและคุณลุง ซึ่งเป็นชาวบ้าน 1 ท่าน ซึ่งมีบทบาทในการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 63 ผู้นำทางการศึกษากับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางการศึกษา	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
ภาษาพูด	4.17	0
ภาษาเขียน	2.08	2.08
การเล่นส่บ้า(บ่อน)	4.17	0
ประเพณีสังข้าวสงกรานต์	4.17	0
ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง	4.17	0
ประเพณีแห่หงส์-ธงตะขาบ	4.17	0
ประเพณีทำบุญกลางบ้าน	4.17	0
ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์	3.12	1.04
ประเพณีการบวช	4.17	0
ประเพณีการเกิด	0	4.17
ประเพณีการแต่งงาน	4.17	0
โลงศพ	0	4.17
ทะแยมอญ	1.04	3.12
รำมอญ	0	4.17
วงปี่พาทย์มอญ	4.17	0
การแต่งกาย	4.17	0
วันเข้าพรรษา	4.17	0
วันออกพรรษา	4.17	0
วันมาฆบูชา	4.17	0

ตารางที่ 63 (ต่อ)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางการศึกษา	
	ช่วย (%)	ไม่ช่วย (%)
วันวิสาขบูชา	4.17	0
วันอาสาฬหบูชา	4.17	0
วันพระ	1.04	3.12
ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	4.17	0
การนับถือผี	2.08	2.08
รวม	76.05	23.95

ผู้นำทางการศึกษาในชุมชนมอญในปัจจุบัน ได้แก่ ครู อาจารย์จำนวน 3 ท่าน และคุณลุง ซึ่งมีความรู้ ภาษามอญ ด้านภาษาเขียนมากกว่าบุคคลอื่นในหมู่บ้าน ซึ่งบุคคลเหล่านี้ได้ช่วยกันให้ความรู้แก่ชาวบ้าน เมื่อจัดงานประเพณีต่าง ๆ รวมทั้งได้สนับสนุนสิ่งของ เครื่องใช้ เงิน สถานที่และพยายามเข้าไปมีส่วนร่วมเท่าที่มีโอกาสจะเข้าร่วมได้ รวมทั้งทางศูนย์วัฒนธรรมของอำเภอพระประแดง ได้ช่วยเหลือด้านการเงินในการจัดงานประเพณีต่าง ๆ และให้ความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับข้อมูลงานประเพณีต่าง ๆ ที่เคยปฏิบัติกันในอดีต เพื่อช่วยอนุรักษ์ประเพณีต่าง ๆ นี้ไว้ไม่ให้มีความเปลี่ยนแปลงไปจากการปฏิบัติในอดีต

ผู้นำทางการศึกษามีส่วนช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ใน เรื่องของภาษาพูด ผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ พูดภาษามอญที่ถูกต้อง และสอนภาษามอญแก่บุคคลที่สนใจ รวมทั้งการพูดภาษามอญเมื่อได้พบกับชาวบ้าน ซึ่งพูดภาษามอญได้สำหรับการเล่นสะบ้า (บ่อน) ผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ช่วยเหลือด่านเอื้อเพื่อสถานที่จัดงานหรือช่วยหาสถานที่จัดงาน การหาอุปกรณ์ ในการเล่นสะบ้า (บ่อน) ได้แก่ลูกสะบ้าชุดแต่งกาย เครื่องสำอางค์โดยการขอความร่วมมือจากชาวบ้านหรือการจัดซื้อซึ่งอาศัยเงินจากผู้สนับสนุนทั้งภายในหมู่บ้านและนอกหมู่บ้าน รวมทั้งการเตรียมคนหนุ่มสาวที่จะมาเล่นสะบ้า (บ่อน) จำนวน 3 คืนให้ครบคู่ที่ต้องการในงานนี้ ครูท่านหนึ่งกล่าวว่า การจัดสะบ้า (บ่อน) ในปัจจุบันหาหนุ่มสาวได้ยากขึ้น ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์นั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ช่วยจัดการหุงข้าวสงกรานต์ภายในบ้าน และจัดเตรียมสาวในการแห่ อุปกรณ์เครื่องใช้ในประเพณีส่งข้าวสงกรานต์ และผู้นำทางการศึกษาบางคนได้ช่วยแนะนำให้ความรู้ รวมทั้งการเข้าไปช่วยจัดเตรียมอาหารที่จะใช้ในงานนี้อีกด้วย สำหรับประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนก ได้ให้ยืมอุปกรณ์เครื่องใช้ในงานและให้ความรู้แก่ผู้จัดงาน รวมทั้งช่วยหาเงินสนับสนุนการจัดประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนก ประเพณีแห่หงส์-ชงตะขานั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ช่วยเตรียมงานซึ่งจัดที่วัดคันลัดโดยให้ความรู้แก่ชาวบ้าน ซึ่งได้จัดเตรียมรถปิคอัพ การทำชงตะขานี้มีความถูกต้องและสวยงาม ประเพณีทำบุญกลางบ้านนั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ได้ช่วยเหลือนำอาหารถวายพระ การจัดสถานที่บริเวณลานกลางหมู่บ้านรวมทั้งการเชิญชวนชาวบ้านให้มาเข้าร่วมงานครั้งนี้ ในประเพณีการบวชนั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ให้ความรู้แก่ผู้ที่กำลังจะบวช ในการจัดเตรียมงานบวช ซึ่งผู้นำทางการศึกษาจะช่วยในด้านการให้ยืมอุปกรณ์ที่ใช้ในการบวชบางอย่าง รวมทั้งการดูแลพิธีการบวชตลอดงานจนเสร็จสิ้นพิธี อาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่า สำหรับปัจจุบันคนมอญนิยมบวชน้อยลงและบางคนจะบวชเมื่อทำงานไปแล้วหลายปี จึงจะหาเวลามาบวช เรื่องวงปีพาทย์มอญนั้นผู้นำทาง

การศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้สอนให้แก่ผู้ที่สนใจเล่นเครื่องดนตรีบางชนิดในวงปี่พาทย์มอญ แต่เมื่อจัดงานจะช่วยติดต่อหาวงปี่พาทย์มอญจากจังหวัดปทุมธานีมาช่วยเหลือนงานอีกทางหนึ่งด้วย ในด้านการแต่งกายเมื่อมีประเพณีนั้น ในกรณีผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ไปร่วมงานด้วยก็จะแต่งกายชุดเฉพาะของชาวมอญเพื่อเป็นตัวอย่างแก่ชาวบ้าน ในประเพณีตักบาตรน้ำผึ้งนั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้เชิญชวนให้ชาวบ้านไปร่วมงาน และจัดเตรียมอาหารไปถวายพระสงฆ์รวมทั้งน้ำผึ้งบริสุทธี เนื่องจากในปัจจุบันคนไม่นิยมใช้น้ำผึ้งแท้ มักจะใช้น้ำผึ้งเทียมซึ่งทำจากน้ำตาลแทน ส่วนในเรื่องของประเพณีในวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา ผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ได้เข้าร่วมในด้านการจัดเตรียมอาหาร สิ่งของสำหรับการทำบุญในโอกาสต่าง ๆ แก่พระสงฆ์การจัดบอร์ดให้ความรู้แก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนวัดคันลัด รวมทั้งเด็กที่เข้าร่วมประเพณีเหล่านี้ที่โรงเรียนวัดคันลัด และอาจารย์ท่านหนึ่งกล่าวว่าในปัจจุบันนี้ชาวบ้านรุ่นหนุ่มสาวเริ่มกลับมาร่วมงานประเพณีในวันสำคัญทางศาสนาเพิ่มขึ้น เนื่องจากรู้สึกตัวว่าห่างไปจากวัดและต้องการที่พึ่งทางใจ

ถึงแม้ว่าผู้นำทางการศึกษาจะช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมอญหลายด้าน แต่มีบางด้านที่ไม่ได้ทำได้นัก ประเพณีการแต่งงาน เนื่องจากชาวบ้านจัดงานกันโดยปรึกษากับผู้นำทางด้านอื่น และผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ จะเข้าร่วมงานแต่งงานเพียงอย่างเดียว รำมอญนั้นผู้นำทางการศึกษาคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซ็นต์ ไม่เกี่ยวข้องซึ่งเป็นการติดต่อของเจ้าภาพงานจะติดต่อหรือบางครั้งก็ให้ผู้นำทางด้านอื่นช่วยติดตั้งแทน และครูท่านหนึ่งกล่าวว่าหากคนมาฝึกรำมอญไม่ได้อีกแล้วเนื่องจากเด็กมุ่งเน้นการเรียนหนังสือ เพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ จึงไม่มีเวลามาหัดรำอีกต่อไป จากข้อมูลในตารางที่ 63 ผู้นำทางการศึกษาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมร้อยละ 76.05 สรุปได้ว่าผู้นำทางการศึกษาช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ดังนั้นเป็นไปตามสมมติฐานข้างต้น

สมมติฐานข้อ 1.4 ผู้นำทางเศรษฐกิจช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้นำทางเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้ได้รับการยอมรับว่ามีฐานะ มีรายได้มากกว่าชาวบ้านโดยทั่วไป ซึ่งในชุมชนมอญแห่งนี้ประกอบด้วย บุคคลซึ่งประกอบอาชีพทางด้านการพัฒนาที่ดิน ค่าขายจำนวน 4 คน ซึ่งมีบทบาทในการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 64 ผู้นำทางเศรษฐกิจกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางเศรษฐกิจ	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
ภาษาพูด	2.08	2.08
ภาษาเขียน	0	4.17
การเล่นส่บ้า(บ่อน)	3.12	1.04
ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์	3.12	1.04
ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง	4.17	0
ประเพณีแห่หงส์-ธงตะขาบ	4.17	0
ประเพณีทำบุญกลางบ้าน	4.17	0
ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์	2.08	2.08
ประเพณีการบวช	4.17	0
ประเพณีการเกิด	0	4.17
ประเพณีการแต่งงาน	4.17	0
โลงศพ	0	4.17
ทะแยมอญ	2.08	2.08
รำมอญ	2.08	2.08
วงปี่พาทย์มอญ	4.17	0
การแต่งกาย	4.17	0
วันเข้าพรรษา	3.12	1.04
วันออกพรรษา	3.12	1.04
วันมาฆบูชา	2.08	2.08

ตารางที่ 64 (ต่อ)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางเศรษฐกิจ	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
วันวิสาขบูชา	2.08	2.08
วันอาสาฬหบูชา	2.08	2.08
วันพระ	1.04	3.12
ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	3.12	1.04
การนับถือผี	2.08	2.08
รวม	62.47	37.53

ผู้นำทางเศรษฐกิจในชุมชนมอญในปัจจุบัน เป็นบุคคลที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีเนื่องจากขายที่ดิน การค้าขาย และการพัฒนาที่ดินในรูปแบบการขาย และการเช่า ซึ่งกลุ่มบุคคลนี้มักจะไม่มีเวลาสนทนากับคนในชุมชน แต่นิยมการทำบุญ และมักจะช่วยเหลือด้านการเงิน เครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เมื่อจัดงานประเพณีต่าง ๆ เป็นอย่างดี

ผู้นำทางเศรษฐกิจมีส่วนช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ใน เรื่องของประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนกันนั้นผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ โดยมีส่วนช่วยในการสนับสนุนด้านการเงินการจัดเตรียมเครื่องแต่ง กายซึ่งพวกเขาได้ให้ยืมอุปกรณ์ เครื่องใช้ในการแต่งตัวในงานประเพณีนี้และ ผู้นำทางเศรษฐกิจกล่าวว่าชาวบ้านต้องการเงินสนับสนุนจำนวนมากเพื่อให้เพียงพอต่อการจัดงาน เนื่องจากค่าใช้จ่ายสูงขึ้นทุกปี ในประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ นั้นผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้เข้าร่วมงานในด้านการจัดซื้ออุปกรณ์ตกแต่งรถบิค้อพ อุปกรณ์ในการจัดทำชงตะขาบ รวมทั้งเข้าไป ช่วยในการตกแต่งรถบิค้อพอีกด้วย ในประเพณีทำบุญกลางบ้านนั้นผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ช่วยแจ้งข่าวการจัดงานแก่ชาวบ้านใน หมู่บ้าน สนับสนุนการจัดซื้ออาหารสดมาทำกับข้าวถวายพระสงฆ์ การจัดเข้า เต็นท์สำหรับผู้สูงอายุได้นั่งรับพรจากพระสงฆ์ การจัดหาเครื่องเสียงเข้าเพื่อ กระจายเสียงพระสวดไปทั่วบริเวณใกล้เคียงในงานทำบุญกลางบ้านและประเพณี การบวชนั้น ผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ให้ยืม อุปกรณ์ที่ใช้ในการบวช รวมทั้งสนับสนุนด้านการเงิน ในประเพณีการแต่งงาน ผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ ได้ช่วยเตรียมอาหารถวาย พระ การให้ยืมอุปกรณ์เครื่องใช้ในงานแต่งงาน วงปีพาทย์มอญนั้นผู้นำทาง เศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ โดยการให้เงินสนับสนุนการจ้างวง ปีพาทย์มอญ จากจังหวัดปทุมธานีหรือจังหวัดสมุทรสาคร มาร่วมงานที่ต้องการ ใช้วงปีพาทย์มอญและผู้นำทางเศรษฐกิจกล่าวว่า ชาวบ้านต้องใช้เงินจำนวนมาก เพื่อจ้างวงปีพาทย์มอญมาร่วมงานและยินดีทำเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมไว้ ในด้าน การแต่งกายนั้นผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ จะแต่งกาย ตามประเพณีที่ตนเองได้ไปเข้าร่วม เพื่อเป็นแบบอย่างแก่ชาวบ้าน

ถึงแม้ว่าผู้นำทางเศรษฐกิจจะช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมมอญ หลายด้าน แต่มีบางด้านที่ไม่ได้ทำได้แก่ ภาษาเขี่ยน ซึ่งผู้นำทางเศรษฐกิจคิด เป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ กล่าวว่าปัจจุบันนี้ชาวบ้านไม่สนใจที่จะเขี่ยน

ภาษามอญ เนื่องจากคนมอญส่วนใหญ่ในหมู่บ้านจะอ่านภาษามอญไม่ได้แล้ว เมื่อต้องการสื่อสารด้านภาษาเขียนจะต้องใช้ภาษาไทยแทน ส่วนโลงศพนั้น ผู้นำทางเศรษฐกิจคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ กล่าวว่าหากคนในหมู่บ้านทำโลงศพไม่ได้แล้ว จะมีแต่พระในวัดค้นลัดองค์หนึ่ง ซึ่งทำโลงศพได้เท่านั้นพระท่านนี้ได้กล่าวว่าความจริงในปัจจุบันหาชาวบ้าน ซึ่งสนใจศิลปะการทำโลงศพได้ยาก เนื่องจากระยะเวลาการทำโลงแต่ละโลงใช้เวลานาน รวมทั้งต้องอาศัยความปราณีตและความอดทนในการตกแต่งโลงศพให้มีความสวยงามเพื่อให้ถูกใจเจ้าภาพเหล่านั้น จากข้อมูลในตารางที่ 64 ผู้นำทางเศรษฐกิจช่วยรักษาเอกลักษณ์เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมร้อยละ 62.47 สรุปได้ว่าผู้นำทางเศรษฐกิจไม่ช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นจึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้างต้น

สมมติฐานข้อ 1.5 ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการ หมายถึงผู้ที่มีความรู้ทางด้านศิลปะของมอญหรือผู้ที่มีความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะและนันทนาการที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมมอญ ประกอบด้วยพระ 1 รูป ชาวบ้านจำนวน 2 ท่าน ซึ่งประกอบอาชีพรับราชการและเคยทำนา ซึ่งมีบทบาทในการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม มีรายละเอียดดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 65 ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการกับการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการ	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
ภาษาพูด	1.38	2.78
ภาษาเขียน	0	4.17
การเล่นส่บ้า(บ่อน)	2.78	1.38
ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์	2.78	1.38
ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง	2.78	1.38
ประเพณีแห่หงส์-ธงตะขาบ	2.78	1.38
ประเพณีทำบุญกลางบ้าน	4.17	0
ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์	4.17	0
ประเพณีการบวช	2.78	1.38
ประเพณีการเกิด	0	4.17
ประเพณีการแต่งงาน	2.78	1.38
โลงศพ	1.38	2.78
ทะแยมอญ	2.78	1.38
รำมอญ	1.38	2.78
วงปี่พาทย์มอญ	2.78	1.38
การแต่งกาย	2.78	1.38
วันเข้าพรรษา	4.17	0
วันออกพรรษา	4.17	0
วันมาฆบูชา	4.17	0

ตารางที่ 65 (ต่อ)

เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม	ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการ	
	ช่วย(%)	ไม่ช่วย(%)
วันวิสาขบูชา	4.17	0
วันอาสาฬหบูชา	4.17	0
วันพระ	2.78	1.38
ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้ง	2.78	1.38
การนับถือผี	1.38	2.78
รวม	65.33	34.67

ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการมีส่วนช่วยในการรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในเรื่องของประเพณีทำบุญกลางบ้านนั้นผู้นำทางศิลปะและนันทนาการคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ โดยการบอกกล่าวกำหนดงานแก่ชาวบ้านช่วยเหลือเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้สำหรับพระสงฆ์ อุปกรณ์เครื่องครัวต่าง ๆ รวมทั้งควบคุมการหาบุคลากรมาช่วยทำกับข้าว กางเตนท์ จัดตั้งโต๊ะ เก้าอี้ภายในงาน และดูแลงานจนเสร็จสิ้นพิธี ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการกล่าวว่าในงานนี้มีแต่ผู้ใหญ่มาเข้าร่วมงานและคนหนุ่มสาวกับเด็กไม่สนใจงานประเพณี ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์นั้น ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการคิดเป็นจำนวน 4.17 เปอร์เซนต์ โดยการจัดรวบรวมเงินซื้อเครื่องเซ่น และจัดสร้างศาลไม้สำหรับวางอาหารเซ่นของเจ้าพ่อลัดโพธิ์ รวมทั้งการจ้างคณะลิเกมารำสามมอ และแสดงลิเกในช่วงบ่ายให้ชาวบ้านได้ชม ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการกล่าวว่าคนนิยมมาดูลิเกโดยเฉพาะเด็กในหมู่บ้าน ในระหว่างการจัดงานจะดูแลพระสงฆ์

ในเรื่องของอาหาร และเงินบริจาคในกล่องหน้าศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์เพื่อจะนำเอาเงินไปทำบุญ ดูแลศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ให้มีสภาพสมบูรณ์ตลอดไป ส่วนในเรื่องของประเพณี วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา นั้น ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการคิดเป็นจำนวน 4.17 เพอร์เซ็นต์ ช่วยในการจัดเตรียมสิ่งของสำหรับถวายพระ การหาอุปกรณ์ตกแต่งศาลา ซึ่งใช้จัดงานและทำหน้าที่ตกแต่งศาลาให้มีความสวยงาม การจัดทำสิ่งของถวายพระในวันสำคัญทางศาสนาในสิ่งที่ตนเองถนัด รวมทั้งการช่วยเหลือการทำอาหารถวายพระสงฆ์ในวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้ และยังชักชวนชาวบ้านในหมู่บ้านให้มาช่วยเหลืองานทั้งก่อนการจัดงานระหว่างการจัดงาน เพื่อให้งานมีความสมบูรณ์ตลอดงาน ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการกล่าวว่าในงานสำคัญทางศาสนา โดยเฉพาะผู้สูงอายุแทบทุกคนในหมู่บ้านที่สามารถเดินได้จากมาร่วมงานทุกครั้ง รวมทั้งจัดอาหารหลากหลายชนิดมาร่วมงานเต็มที่

ถึงแม้ว่าผู้นำทางศิลปะและนันทนาการ จะช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมหลายด้าน แต่มีบางด้านที่ไม่ได้ทำ ได้แก่ ภาษาเขียน เนื่องจากผู้นำทางศิลปะและนันทนาการคิดเป็นจำนวน 4.17 เพอร์เซ็นต์ กล่าวว่าตนเองไม่ได้เรียนภาษามอญตั้งแต่เด็ก และปัจจุบันคนในหมู่บ้านสนใจภาษามอญลดลง โดยเฉพาะเด็กรุ่นใหม่จะไม่สนใจภาษามอญเลย ประเพณีการเกิดนั้น ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการคิดเป็นจำนวน 4.17 เพอร์เซ็นต์ กล่าวว่า จากข้อมูลในตารางที่ 65 ผู้นำทางศิลปะและนันทนาการช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมร้อยละ 65.33 สรุปได้ว่าผู้นำทางศิลปะและนันทนาการไม่ช่วยรักษาเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ดังนั้นจึงไม่เป็นตามสมมติฐานข้างต้น

ข้อ 2) ปัจจัยภายนอกทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมและมีข้อ
สมมติฐานย่อย 5 ข้อดังนี้

2.1) ความทันสมัยทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ความทันสมัยเริ่มเข้ามาสู่ชุมชนชาวมอญที่ตำบลทรงคะนอง ผ่านทาง
ระบบราชการในรูปของการปกครอง โดยจัดตั้งอำเภอพระประแดง พัฒนาการ
อำเภอพระประแดง เกษตรอำเภอพระประแดง โรงเรียนวัดคันลัด สถานี
อนามัยตำบลทรงคะนอง เริ่มเมื่อประมาณ 70 ปีมาแล้ว คือ ประมาณ
พ.ศ. 2469 โดยเริ่มมีระบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน รวมทั้งการทำบัตรประชาชนแก่
ประชาชนชาวมอญที่ตำบลทรงคะนอง ระบบราชการมีผลกระทบต่อเอกลักษณ์ทาง
วัฒนธรรมดังต่อไปนี้ ภาษาพูดของชาวบ้านจะต้องใช้ภาษาไทยมากขึ้น เพราะ
ต้องติดต่อกับทางราชการบ่อยขึ้น โดยปกติชาวบ้านมักพูดภาษามอญในชุมชน
สำหรับภาษาเขียนได้รับผลกระทบจากการตั้งโรงเรียนวัดคันลัดซึ่งสอนแต่หนังสือ
ภาษาไทยเท่านั้น ส่วนประเพณีในช่วงเทศกาลสงกรานต์ได้รับเงินสนับสนุนบ้าง
สำหรับพัฒนากรอำเภอเข้ามาช่วยเมื่อจัดงานประเพณี โดยเฉพาะช่วงเทศกาล
สงกรานต์ เกษตรอำเภอและอนามัยตำบลไม่ได้เข้ามีส่วนร่วมในการจัดงาน
ประเพณีแต่อย่างใด เนื่องจากหน้าที่ของเกษตรอำเภอพระประแดงคือ ให้คำ
แนะนำ ทางการเกษตรและอนามัยตำบลทรงคะนองทำหน้าที่ดูแลสุขภาพขั้นพื้น
ฐานของชาวบ้านเท่านั้น ส่วนผลกระทบในด้านระบบเศรษฐกิจได้เริ่มเข้ามาช่วง
ประมาณ พ.ศ. 2469 โดยชาวบ้านนิยมประกอบอาชีพรับราชการและรับจ้าง ต่อ
มาเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นประกอบอาชีพ รับจ้าง รับราชการ รัฐวิสาหกิจ
และค้าขายตามล้าดับ เมื่อชาวบ้านต้องออกไปทำงานนอกหมู่บ้านจึงไม่ได้ใช้
ภาษามอญในการพูดและการเขียน การแต่งกายต้องแต่งเป็นสากลนิยม รวมทั้ง
ได้รับความคิดจากตะวันตก ทำให้คลายความเชื่อในด้านการนับถือผีลดลง ส่วน
ในด้านประเพณีต่าง ๆ ชาวบ้านจะเข้าร่วมเมื่อเป็นวันหยุดเท่านั้น ทำให้มีคนมา
ร่วมงานประเพณีลดน้อยลง มีแต่คนแก่และเด็กที่อยู่ในวัยก่อนเรียน อย่่างไรก็

ตามมีชาวบ้านบางคนกลางานหรือจัดเวรที่ทำงานให้ไม่ตรงกับวันที่จัดงานประเพณีได้ บางส่วนก็จะเข้ามาช่วยงานอีกแรงหนึ่ง ส่วนคนที่ไม่ว่างวันก็ได้ช่วยในด้านสิ่งของและเงินบ้างเล็กน้อย ในส่วนของการเล่นสะบ้า (บ่อน) ต้องลดจำนวนวันที่เปิดบ่อนสะบ้าจาก 7 วัน เหลือ 3 วัน เนื่องจากชาวบ้านให้ความสนใจน้อยลง และขาดคนที่เข้าร่วมเล่นสะบ้า นอกเหนือจากนั้นยังขาดแคลนเครื่องแต่งกาย รวมทั้งเงินทุนในการตกแต่งบ่อนสะบ้า ประเพณีทำบุญกลางบ้านได้รับผลกระทบในด้านจำนวนคนที่เข้าร่วมงาน และพระสงฆ์สวดเป็นภาษาไทยมากขึ้น ซึ่งในสมัยก่อนการสวดจะเป็นภาษามอญทั้งหมด ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ ได้รับผลกระทบคนมอญต่อเจ้าพ่อลัดโพธิ์น้อย ทำให้มีคนที่มาร่วมงานทำบุญศาลเจ้าพ่อน้อย และสภาพของศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์อยู่ในสภาพที่แย่งลง เนื่องจากขาดคนดูแล ประเพณีการบวชได้รับผลกระทบกระเทือน เพราะคนมอญที่มีเวลาเตรียมตัวน้อยมักจะนิยมบวชแบบไทย และงดการแห่หน้า ในตลาดอำเภอพระประแดงเหมือนในอดีต ประเพณีการเกิดได้หมดไป เนื่องจากการคลอดบุตรตามโรงพยาบาลของรัฐบาลและเอกชนทุกราย ซึ่งในอดีตการคลอดบุตรจะทำที่บ้านและใช้หมอด่าแยพื้นบ้านเป็นผู้ทำคลอด ประเพณีการแต่งงานได้เปลี่ยนแปลงเป็นการจัดงานแบบไทยปนมอญ รวมทั้งยังมีบางคู่แต่งงานแบบไทยปนกับจีน เนื่องจากการทำงานทำให้คนมอญได้พบปะและแต่งงานกับบุคคลที่มีชาติพันธุ์อื่น ๆ ส่วนการทำโลงศพได้รับผลกระทบคือ บางศพใช้โลงศพแบบไทย เนื่องจากชาวบ้านไม่เห็นความสำคัญของโลงศพแบบมอญ รวมทั้งมีพระที่วัดคันลัด 1 รูป และพระที่วัดทรงธรรม 1 รูป ที่ทำโลงศพได้ จึงต้องรอคิวนาน ทะแยมอญได้รับผลกระทบเนื่องจากชาวบ้านพูดภาษามอญได้ไม่คล่อง ทำให้ร้องทะแยมอญได้น้อยลง รำมอญได้รับผลกระทบ เนื่องจากชาวบ้านไม่สนใจเรียนรู้วิธีการรำมอญ วงปี่พาทย์มอญได้รับผลกระทบ เนื่องจากชาวบ้านไม่สนใจเล่นเครื่องดนตรีที่มีอยู่ในวงปี่พาทย์มอญ และเด็กรุ่นใหม่ชอบเล่นเครื่องดนตรีแบบตะวันตก ประเพณีตักบาตรน้ำผึ้งได้รับผลกระทบในเรื่องของการใช้น้ำผึ้งเทียม ซึ่งทำจากน้ำตาล ทำให้พระไม่มีน้ำผึ้งแท้ใช้ และวันงานมีชาวบ้านมาร่วมงานน้อย เนื่องจากเป็นวันทำงานอีกด้วย จากข้อมูลข้างต้น ความทันสมัย ซึ่งเข้ามาในรูปแบบของ

ระบบราชการ และระบบเศรษฐกิจ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม ในชุมชนมอญที่ศึกษาจึงเป็นไปตามสมมติฐานว่าความทันสมัย ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

2.2) การเป็นเมืองทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

การเป็นเมืองในชุมชนมอญนี้ เริ่มต้นมาตั้งแต่สมัย พ.ศ. 2358 ลักษณะชุมชนขณะนั้นเป็นหมู่บ้านซึ่งปลูกบ้านอยู่ใกล้ชิดกัน มีทางเดินแคบ ๆ ที่ใช้ติดต่อกันในหมู่บ้าน บ้านไม้ในสมัยก่อนทำด้วยไม้ทั้งหลังรวมทั้งใช้ฝาขัดแตะ ยุคหลังเปลี่ยนเป็นบ้านทรงไทย เพื่อความสะดวกเมื่อถึงฤดูน้ำหลากและยังสามารถยกตัวเรือนบ้านให้สูงขึ้นตามความต้องการได้เป็นอย่างดี ในช่วง พ.ศ. 2520 มีการเริ่มสร้างรั้วระหว่างบ้าน เนื่องจากมีปัญหาขโมย และมีบุคคลภายนอกหมู่บ้านเริ่มเข้ามาเช่าพักอาศัยในบริเวณหมู่บ้าน เพราะชาวบ้านบางหลังคาเรือนเปิดบ้านให้เป็นบ้านเช่าและสร้างห้องพักสำหรับคนงานในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งอยู่บริเวณใกล้เคียงกับหมู่บ้าน ส่วนในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกที่ชาวบ้านเริ่มใช้ เริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. 2508 มีทีวีขาว-ดำ รถยนต์ และโทรศัพท์ทำงานและอุปกรณ์อำนวยความสะดวกอื่นก็เริ่มทยอยกันเข้ามาในชุมชน ในปัจจุบันชาวบ้านใช้พาหนะมากขึ้นตามลำดับต่อไปนี้ รถยนต์ จักรยาน รถจักรยานยนต์ รถปิคอัพ รถตู้ ตามลำดับ ส่วนในเรื่องของสิ่งอำนวยความสะดวกภายในบ้านเรือนที่มีกันทุกครัวเรือน ได้แก่ วิทยุ พัดลม เตารีด และเกือบทุกหลังคาเรือนจะมีทีวีสี ตู้เย็น เตาก๊าซ กระจกต้มน้ำร้อนไฟฟ้า หม้อหุงข้าวไฟฟ้า อีกทั้งยังมีบ้านบางหลังรับเคเบิลทีวีอีกด้วย การเป็นเมืองมีผลต่อเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมดังต่อไปนี้ เมื่อมีบุคคลภายนอกซึ่งไม่ใช่ชาวบ้านเข้ามาอาศัยอยู่ทำให้ประเพณีในช่วงสงกรานต์มีชาวบ้านมาร่วมงานลดน้อยลง เนื่องจากย้ายถิ่นไปอยู่ที่อื่น การสร้างบ้านเช่าหรือให้คนเช่าบ้านที่ตนเองอยู่ ภาษาพูดและภาษาเขียนใช้เป็นภาษาไทยเพิ่มมากขึ้น สิ่งอำนวยความสะดวกในบ้านเรือนเป็นสิ่งของที่ต้องซื้อมาใช้ ในอดีตเครื่องใช้ในครัวเรือนมักจะประดิษฐ์ใช้เอง ส่วนในด้านการเล่น

สะบ้า (บ่อน) ได้รับผลกระทบคือ หาบริเวณเล่นสะบ้า (บ่อน) ได้ยากขึ้น เนื่องจากการสร้างรั้ว ทำให้บริเวณที่เหมาะสมกับการตั้งบ่อนสะบ้ามีจำนวนลดลง ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์ได้รับผลกระทบ เนื่องจากการเดินทางของสาวในปัจจุบันนิยมใช้รถยนต์แทนการเดินทางไปวัดเหมือนในอดีต ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนบก และประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ ซึ่งจะจัดพร้อมกันได้รับผลกระทบในการจัดเตรียมงานต้องไปเตรียมงานที่โรงเรียนอานวยวิทย์ ซึ่งมีสถานที่ใหญ่เพียงพอต่อการจัดขบวน ประเพณีทำบุญกลางบ้านได้รับผลกระทบในเรื่องบริเวณกลางหมู่บ้าน ถูกใช้เป็นที่จอดรถจะจัดงานได้ต้องย้ายรถยนต์ และปรับบริเวณให้เหมาะสมกับการจัดงาน รวมทั้งการกางเต็นท์จะทำให้การเดินทางภายในหมู่บ้านลำบาก ในช่วงเวลาจัดงานทำบุญกลางบ้านประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ได้รับผลกระทบ เพราะได้การสร้างศาลใหม่บริเวณใกล้กับทางเดิน ซึ่งอยู่ริมแม่น้ำเจ้าพระยา และอยู่ห่างจากศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์เก่ามาก ประเพณีการบวชได้รับผลกระทบคือ ไม่มีการแห่หน้าครอบตลาดอำเภอพระประแดงเหมือนในอดีต เพราะจะทำให้การจราจรติดขัด ประเพณีการเกิดได้รับผลกระทบคือ ชาวบ้านนิยมคลอดบุตรยังโรงพยาบาล เนื่องจากการเดินทางไปโรงพยาบาลสะดวกขึ้นกว่าในอดีต ประเพณีการแต่งงานได้รับผลกระทบในด้านการจัดงานแต่งงาน บางคู่จัดงานทำบุญที่บ้าน แต่ไปเลี้ยงฉลองการสมรสยังสโมสรหรือโรงแรมต่าง ๆ แทนการจัดที่บ้าน โลงศพได้รับผลกระทบคือ โลงศพแบบไทยได้ง่ายกว่าการจัดหาโลงศพแบบมอญ รวมทั้งการขนส่งมายังวัดสะดวกขึ้น ทะแยมอญและรำมอญได้รับผลกระทบเหมือนกันคือ คนพูดภาษามอญลดลงและไม่สนใจการรำมอญอีกแล้ว การแต่งกายได้รับผลกระทบคือ ชาวบ้านนิยมแต่งตัวตามสบายไม่ชอบใส่ชุดแบบสมัยก่อน ซึ่งดูแล้วเซยและไม่น่าใส่ ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไปจากข้อมูลข้างต้นสรุปได้ว่าการเป็นเมืองทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม จึงเป็นไปตามสมมติฐาน

2.3) การเป็นอุตสาหกรรมทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

ประวัติการตั้งโรงงานอุตสาหกรรมในบริเวณใกล้เคียงกับชุมชนเกิดในช่วงประมาณปี พ.ศ. 2510 และมีข้อมูลเกี่ยวกับโรงงานดังตารางที่ 66 และ 67 เมื่อมีการตั้งโรงงานอุตสาหกรรม ทำให้บุคคลภายนอกเขตอำเภอพระประแดงเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ รวมทั้งชาวบ้านบางคนเข้าไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมเหล่านั้นอีกจำนวนหนึ่ง จึงมีผลกระทบต่อการใช้ภาษาพูดและภาษาเขียน ซึ่งจะต้องใช้เฉพาะภาษาไทยแต่เพียงอย่างเดียว ในช่วงเทศกาลสงกรานต์ วันหยุดราชการ จะมีการหยุดงานเฉพาะโรงงาน ทำให้ชาวบ้านไม่มีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นในช่วงเทศกาลต่าง ๆ ได้ รวมทั้งบุคคลภายนอกเขตพระประแดง ที่ได้เข้ามาอยู่อาศัยใหม่ก็ไม่ได้ไปช่วยเหลือประเพณีต่างๆ และบางกลุ่มยังทำให้ประเพณี โดยเฉพาะประเพณีสงกรานต์เปลี่ยนแปลงไป เช่น การเล่นน้ำ โดยการสาดน้ำที่ไม่สุภาพ รวมทั้งมีพฤติกรรมหรือกิริยาไม่เรียบร้อยต่อชาวบ้านในหมู่บ้านชาวมอญในช่วงเทศกาลนี้ ในส่วนประเพณีสงกรานต์ชาวสงกรานต์ได้รับผลกระทบคือชาวบ้านบางคนไปทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งทำงานเป็นกะ ทำให้ไม่มีเวลาช่วยในการหุงข้าวสงกรานต์ รวมทั้งการนำเอาข้าวสงกรานต์ไปส่งยังวัดต่าง ๆ อีกด้วย ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนงและประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ ได้รับผลกระทบในด้านโรงงานไม่ยินยอมให้คนมาเข้าร่วมงาน แต่มักจะช่วยเหลือโดยการให้เงินสนับสนุนแทนการล้างานของชาวมอญ ประเพณีทำบุญกลางบ้านได้รับผลกระทบ กล่าวคือขณะที่พิธีบางครั้งมีฝุ่นจากโรงงานเข้ามารบกวนบ้าง และมีข้อมูลเกี่ยวกับฝุ่นของโรงงานดังตารางที่ 68 ประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ ได้รับผลจากฝุ่นจากโรงงานและเสียงเรือที่แล่นผ่านศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์อยู่เป็นประจำ ประเพณีการบวชได้รับผลกระทบในกรณีคนงานทำงานไม่ครบกำหนดเวลาที่กรมแรงงานบังคับให้เจ้าของโรงงานยินยอมให้พนักงานไปลาบวชได้ ทางโรงงานไม่สนับสนุนให้บวช รวมทั้งโรงงานอยากให้คนงานบวชเพียงช่วงระยะเวลาสั้น ๆ เท่านั้น ประเพณีการเกิดไปรับผลกระทบ โดยมารดาที่ทำงานโรงงานจะได้รับสวัสดิการ

ตารางที่ 66 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมและคนงาน
จำแนกตามอำเภอและเพศ จังหวัดสมุทรปราการ ปี 2536

อำเภอ	จำนวนโรงงาน	จำนวนคนงาน		
		ชาย	หญิง	รวม
เมือง	1,565	54,824	80,983	135,807
พระประแดง	1,312	41,497	58,264	99,761
บางพลี	856	28,432	41,727	70,159
บางบ่อ	112	2,777	2,203	4,980
พระสมุทรเจดีย์	342	14,990	11,464	26,454
รวม	4,187	142,520	194,641	337,161

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ
ตารางที่ 67 จำนวนโรงงาน จำแนกตามประเภทอุตสาหกรรมของอำเภอต่าง ๆ
ในจังหวัดสมุทรปราการ 5 ลำดับแรก ปี 2534

ลำดับ ประเภทอุตสาหกรรม	อำเภอ					รวม
	เมือง	พระประแดง	บางพลี	บางบ่อ	พระสมุทรเจดีย์	
1. กิจการเกี่ยวกับสิ่งทอ	105	201	21	-	31	358
2. ผลิตภัณฑ์โลหะ	103	123	58	3	8	295
3. ผลิตภัณฑ์พลาสติก	50	42	43	6	16	157
4. ฟอก หมัก อบ บด						
เคลือบหนังสือ	124	1	2	-	1	128
5. ผลิตภัณฑ์โลหะใช้ใน						
การก่อสร้าง	51	47	19	-	7	124

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรปราการ

ตารางที่ 68 ระดับฝุ่นละออง (SPM) ในอากาศเขตกรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ พ.ศ. 2528-2532

ปี พ.ศ.	ระดับฝุ่นละอองในอากาศ(ไมโครกรัมต่อลูกบาศก์เมตร : $\mu\text{g}/\text{m}^3$)					
	ย่านอุตสาหกรรม (สำหรับสมุทรปราการ)		ย่านที่พักอาศัย (ลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร)		ย่านการจราจรหนาแน่น (ประดิพัทธ์/พระรามหก กรุงเทพฯ)	
	พิสัย (ค่าเฉลี่ยใน 24 ชม.)	เฉลี่ย (GM)	พิสัย (ค่าเฉลี่ยใน 24 ชม.)	เฉลี่ย (GM)	เฉลี่ย (ค่าเฉลี่ยใน 24 ชม.)	เฉลี่ย (GM)
2528	49.0-595.4	215.1	80.8-589.1	236.4		
2529	74.8-1,038.4	337.3	50.8-639.6	260.0		
2530	87.2-460.8	243.1	110.7-704.0	252.0		
2531	208.7-542.0	293.3	71.2-423.7	212.1		
2532	94.2-522.3	198.7	86.7-388.6	198.0	65.4-409.4	189.9
ค่า	330 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ค่าเฉลี่ยใน 24 ชั่วโมง					
มาตรฐาน	100 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ค่าเฉลี่ยรายชาติ(GM) ในเวลา 1 ปี					
ฐาน	260 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ค่าเฉลี่ยใน 24 ชั่วโมง					
	75 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ ค่าเฉลี่ยรายชาติ (GM) ในเวลา 1 ปี					
	สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ, 2524					
	Federal Air Quality Standards:USEPA, 1972					

หมายเหตุ 1. ข้อมูลเฉพาะเดือนมีนาคม และเมษายน

ที่มา : กองอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย, 2533

เบิกเงินช่วยเหลือการคลอดบุตรได้ จึงนิยมไปคลอดบุตรยังโรงพยาบาล เนื่องจากมีความปลอดภัยมากกว่าการคลอดบุตรที่บ้าน ประเพณีการแต่งงานได้รับผลกระทบในด้านการแต่งงานพบว่าชาวบ้านที่มีอาชีพทำงานในโรงงานแต่งงานช้าลง และเมื่อจัดงานแต่งงานต้องรีบทำเพื่อไม่ให้เสียเวลาประกอบอาชีพ โลงศพได้รับผลกระทบเมื่อคนงานตายลง ทางโรงงานให้เงินช่วยเหลือค่าทำศพจำนวนน้อย การจัดซื้อโลงศพราคาถูกจึงเป็นที่นิยมมากกว่าโลงศพแบบเดิมซึ่งราคาแพงกว่า วงปีพาทย์มอญ ทะแยมอญ และรำมอญ ได้รับผลกระทบคือ คนงานพูดภาษาไทยทุกวัน และไม่มีเวลาสนใจการรำมอญ การเล่นดนตรี จึงไม่สามารถทำกิจกรรมทั้งสองอย่างได้อีก การแต่งกายของคนงานในปัจจุบันแต่งกายตามแบบของโรงงานกำหนดไว้ จึงไม่มีความจำเป็นจะต้องแต่งตัวในแบบเดิมอีกต่อไป จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าการเป็นอุตสาหกรรมทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจึงเป็นไปตามสมมติฐาน

2.4 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เริ่มใช้ตั้งแต่ พ.ศ. 2504 เป็นต้นมาจนถึงในปัจจุบันใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจำนวน 7 แผน มีผลต่อชุมชนมอญแห่งนี้ได้แก่ การขยายถนนสายเพชรหึง-บางกอบัว การสร้างทางเดินเป็นปูนซีเมนต์ เพื่อให้ความสะดวกแก่ชาวบ้านที่เริ่มซื้อรถมอเตอร์ไซด์ และรถยนต์ในเวลาต่อมาและข้อมูลการสร้างถนนดังตารางที่ 69 การติดต่อโทรศัพท์ และชาวบ้านเริ่มซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกในบ้านมาใช้งาน เช่น วิทยุ ทีวี ตู้เย็น พัดลม เป็นต้น ในด้านการทำงานอาชีพของชาวบ้านเปลี่ยนจากนิยามการทำงานมาเป็นการรับราชการ รัฐวิสาหกิจ และเอกชนเพิ่มมากขึ้น ส่วนในด้านการศึกษาอำเภอพระประแดงมีโรงเรียนของรัฐบาล และเอกชนจัดตั้งขึ้นหลายแห่งเช่น โรงเรียนอำนวยการวิทยุ เป็นต้น สำหรับด้านสาธารณสุขมีการจัดสร้างสถานีอนามัยเพื่อช่วยดูแลสุขภาพ และการป้องกันโรคเบื้องต้นแก่

ตารางที่ 69 ตารางแสดงแผนการลงทุนแก้ไขปัญหการจราจรและขนส่งในกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
ที่มีลำดับความสำคัญในช่วงแผนพัฒนาฯฉบับที่ 6 (2530-2534)

แผนงาน/โครงการ	ที่ตั้งโครงการ	ช่วงแผนฯ 6	หลังแผนฯ6	หน่วยงานรับผิดชอบ
1. เส้นทางหลักสายประชาชน				
- ระบบทางด่วน	22,460	9,842	12,618	การทางพิเศษฯ
- ระบบทางหลวง	4,932	4,441	30	กรมทางหลวง
- ถนนหลัก	2,930	1,696	1,170	กรุงเทพมหานคร
- สะพาน	5,543	2,138	3,349	กรมโยธาธิการ
2. ระบบถนนสายรองเชื่อมตรอกซอย				
- ถนนสายรอง	4,344	2,163	2,181	กรุงเทพมหานคร
- ถนนเชื่อมตรอกซอยทางแยก	348	348	-	กรุงเทพมหานคร
3. ระบบขนส่งสาธารณะ	24,510	8,480	16,030	ขสมก., กทม., รฟท.
4. อื่น ๆ	245	245	-	กรมการขนส่งทางบก
รวม	65,312	29,353	35,378	

ที่มา : แผนการลงทุนพัฒนากรุงเทพมหานครและปริมณฑลในช่วงแผนพัฒนาฯฉบับที่ 6 ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ชาวบ้าน รวมทั้งการจัดฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคและการป้องกันโรคแก่ชาวบ้านในพื้นที่ อีกทั้งมีการวางแผนครอบครัวโดยการใช้ยาฉีดยากิน แก่หญิงวัยเจริญพันธุ์ ซึ่งทางราชการมีเป้าหมายให้ครอบครัวหนึ่งมีลูกได้เพียง 1 คน ในด้านสิ่งแวดล้อม ชุมชนนี้ได้รับมลภาวะทางเสียง น้ำ อากาศ จากโรงงานบริเวณใกล้เคียง และจำนวนโรงงาน ณ วันที่ 29 มิถุนายน 2538 มีเท่ากับ 5,076 โรงงาน ทำให้ชาวบ้านบางส่วนได้อพยพย้ายถิ่นไปอยู่ที่อำเภอบางพลีบางส่วน และได้ย้ายไปอยู่จุดอื่น ๆ ที่วกรุงเทพมหานคร และการอพยพย้ายถิ่นนี้เกิดจากการแต่งงานระหว่างคนมอญกับคนชาติพันธุ์อื่น ๆ รวมทั้งการย้ายไปใกล้ที่ทำงาน เนื่องจากการจราจรที่ติดขัดในกรุงเทพมหานคร ในเวลาต่อมา แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้ชาวบ้านต้องเรียนภาษาไทย และภาษาอังกฤษ เพื่อใช้ในการประกอบอาชีพทำให้ภาษามอญลดความสำคัญลงไป ส่วนในด้านประเพณีต่าง ๆ ชาวบ้านจะมีส่วนร่วมน้อยลงเนื่องจากติดธุระการงาน รวมทั้งอาชีพบางอย่างทำให้ต้องย้ายถิ่นไปจากชุมชนเช่น การรับราชการจะต้องออกไปอยู่ต่างจังหวัด เป็นต้น เมื่อชาวบ้านได้รับความรู้จากโรงเรียน และจากการสื่อสารมวลชนต่าง ๆ มีผลทำให้ความเชื่อถือผิดลงตามลำดับ ส่วนในเรื่องของการเล่นสะบ้า (บ่อน) ได้รับผลกระทบในด้านจำนวนผู้เข้ามาร่วมเล่นในบ่อนมีจำนวนลดลงเนื่องจากช่วงเวลานั้นจะต้องไปทำงานและการตกแต่งบ่อนสะบ้าต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก เพื่อให้บ่อนดูสวยงามกว่าในอดีต ประเพณีส่งข้าวสังกรานต์ได้รับผลกระทบในด้านการหุงข้าวสังกรานต์ ซึ่งใช้วิธีการที่ได้ข้าวสังกรานต์ที่คุณภาพลดลง และกับข้าวทำกันอย่างง่ายขั้นกว่าในอดีต เนื่องจากมีเวลาการประกอบการทำอาหารลดน้อยลง ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนง และประเพณีแห่หงส์-หงตะขาบ ได้รับผลกระทบคือ มีการจัดขึ้น 2 ครั้ง ซึ่งครั้งแรกเป็นการจัดของชาวมอญและครั้งที่ 2 ทางราชการจัดขึ้นเพื่อให้นักท่องเที่ยวเข้าชมงาน ซึ่งมักจะต้องจัดในวันอาทิตย์ ซึ่งไม่ตรงกับวันสังกรานต์ของชาวมอญ ประเพณีทำบุญกลางบ้านและประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ ได้รับผลกระทบในเรื่องของอาหารคาวหวานที่ถวายพระมีหลายอย่างเพิ่มขึ้น ประเพณีการบวชได้รับผลกระทบเนื่องจากชาวบ้านลางานมาบวชได้น้อยวัน จึงต้องรีบประกอบพิธี

การบวชให้รวดเร็วขึ้น จึงนิยมการบวชแบบไทย ประเพณีการเกิดได้หมดไป เนื่องจากการคลอดบุตรยังโรงพยาบาลต่าง ๆ ประเพณีการแต่งงานได้เปลี่ยนแปลงผสมผสาน เนื่องจากการติดต่อและการทำงานยังสถานที่ต่าง ๆ ของชาวมอญ ทำให้เกิดการแต่งงานระหว่างคนมอญกับกลุ่มชาติพันธุ์อื่น ๆ โลงศพได้รับผลกระทบในด้าน การใช้เวลารอคอยโลงศพ ซึ่งต้องใช้เวลานานกว่าโลงศพแบบไทย ซึ่งสามารถหาซื้อได้ง่ายกว่าตะแยมอญ รำมอญ และวงปี่พาทย์มอญ ได้รับผลกระทบในด้านความนิยมของชาวมอญได้นิยมชมชอบดนตรี และเพลงจากตะวันตกและของไทยเพิ่มขึ้น การแต่งกายได้ผลกระทบ เนื่องจากการแต่งตัวไปทำงานและความสะดวกสบายในการจัดหาซื้อเสื้อผ้าแบบสากลได้ง่ายกว่าการจัดซื้อเสื้อผ้าแบบชาวมอญ สำหรับวันเข้าพรรษา วันออกพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา และวันพระได้รับผลกระทบ เนื่องจากชาวบ้านต้องไปทำงาน จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมจึงเป็นไปตามสมมติฐาน

2.5) สื่อสารมวลชนทำให้สูญเสียเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

สื่อสารมวลชนเริ่มเกิดขึ้นที่วิทยุหลอด ซึ่งมีใช้งานเมื่อประมาณ 60 ปีที่ผ่านมา ส่วนที่ทีวีขาว-ดำ เริ่มดูกันตั้งแต่ประมาณปี พ.ศ. 2508 และหนังสือพิมพ์รายวันเริ่มอ่านประมาณปี 2520 ในปัจจุบันชาวบ้านนิยมอ่านหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ เดลินิวส์ มติชน รวมทั้งหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับธุรกิจทุกวัน ส่วนที่วิทยุชุมชนเป็นหลัก เนื่องจากต้องการได้ข่าวสารความเป็นไปในสังคม และชาวบ้านยังชอบดูภาพยนตร์ที่แสดงตลกขบขัน เป็นการคลายเครียดหลังจากการทำงาน จากการสัมภาษณ์พบว่าชาวบ้านสนใจสื่อสารมวลชนในด้านการให้ข่าวสาร และความบันเทิง เมื่อมีการจัดงานประเพณีต่าง ๆ ชาวบ้านบางคนไม่ได้ไปร่วมพิธีกรรม เนื่องจากอยากพักผ่อนโดยการฟังวิทยุ ดูทีวี และอ่านหนังสือพิมพ์ ส่วนภาษาที่ใช้กับสื่อสารมวลชนทุกแขนงเป็นภาษาไทย ทำให้ชาวบ้านทุกเพศทุกวัยต้องใช้ภาษาไทยตลอดเวลาลดการใช้ภาษามอญลงตามลำดับ เวลาที่ผ่านมา และเด็กรุ่นใหม่

นิยมเรียนแต่เฉพาะภาษาไทยและภาษาอังกฤษแต่จะไม่สนใจภาษามอญเลย ส่วนในเรื่องการเล่นสะบ้า (บ่อน) ได้รับผลกระทบในเรื่องวิธีการเล่นซึ่งคนรุ่นใหม่ไม่ชอบรูปแบบ การเล่นแบบนี้โดยคิดว่าทำทางเป็นรูปแบบที่ไม่ทันสมัย ประเพณีส่งข้าวสงกรานต์ ได้รับผลกระทบในด้านการเตรียมงานให้มีรูปแบบที่ดี เมื่อสื่อมวลชนแขนงต่างเข้ามาเก็บข้อมูลทำให้ภาพและข้อมูลที่ได้เกินกว่าความเป็นจริงที่ชาวบ้านได้ปฏิบัติ ประเพณีแห่ปลา-ปล่อยนบก และประเพณีแห่หงส์-ชงตะขาบ ได้รับผลกระทบในเรื่องของเครื่องแต่งกาย ซึ่งได้รับการเปลี่ยนแปลงจากในอดีตบางส่วน เพื่อให้ชบวนแห่ปลา-ปล่อยนบก และแห่หงส์-ชงตะขาบ มีความสวยงามมากขึ้น ประเพณีทำบุญกลางบ้านและประเพณีทำบุญศาลเจ้าพ่อลัดโพธิ์ ได้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านการใช้เครื่องเสียง และเทปบันทึกเสียงขณะที่พระสวดมนต์ช่วยในการกระจายเสียงไปทั่วหมู่บ้าน ประเพณีการบวชได้รับผลกระทบเนื่องจากชาวบ้านได้เห็นพิธีการบวชแบบไทย ซึ่งกระทำอย่างรวดเร็วกว่าการบวชแบบมอญ ซึ่งต้องใช้เวลากการเตรียมการบวชหลายวันและสะดวกในการเชิญแขก เข้าร่วมงานประเพณีการเกิดได้รับผลกระทบเนื่องจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ได้มีส่วนประชาสัมพันธ์ให้ผู้หญิงไปคลอดบุตรยังโรงพยาบาล แทนการคลอดบุตรที่บ้านโลงศพได้รับผลกระทบ เพราะชาวบ้านสามารถติดต่อซื้อโลงศพแบบไทยได้ง่ายกว่าการจัดหาโลงศพแบบมอญ ซึ่งต้องใช้เงินและเวลารอโลงศพนานกว่ามาก ทะแยมอญ รำมอญ และวงปี่พาทย์มอญได้รับผลกระทบ เนื่องจากคนมอญบางคนนิยมร้อง และฟังเพลงไทย เพลงสากล รวมทั้งมีความคิดว่าทะแยมอญ รำมอญ และวงปี่พาทย์มอญเป็นของล้าสมัย การแต่งกายได้รับผลกระทบเนื่องจากสื่อสารมวลชนแขนงต่าง ๆ ทำให้ชาวบ้านได้เห็นรูปแบบการแต่งกายนานาชาติ จึงลดความสนใจที่แต่งกายแบบชาวมอญลงตามลำดับ สำหรับวันเข้าพรรษา วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอาสาฬหบูชา รวมทั้งวันพระ สื่อสารมวลชนไม่ได้ช่วยสนับสนุนให้ชาวบ้านไปวันพระและวันสำคัญทางศาสนา แต่ยังมีโฆษณาให้คนไปท่องเที่ยวยังสถานบันเทิงต่าง ๆ ทำให้ชาวบ้านไปร่วมงานในวันสำคัญทางศาสนาเหล่านี้น้อยลงเรื่อย ๆ การนับถือผีของชาวบ้านลดลงเนื่องจากสื่อมวลชนทำให้คนมีความรู้สึกว่าคุณเชื่อผีเป็นของล้าสมัย และไม่มีเหตุผลทาง

วิทยาศาสตร์จากข้อมูลเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าสื่อสารมวลชนทำให้สูญเสียเอกลักษณ์
ทางวัฒนธรรมจึงเป็นไปตามสมมติฐาน